

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС - РАЗВОЈ КЊИЖЕВНОГ ЈЕЗИКА КОД СРБА

Милица Бошковић

школски библиотекар

Техничка школа, Ивањица

имејл: boskovicmilica10@gmail.com

1. Школа	Техничка школа	Место	Ивањица
2. Наставник (име и презиме)	Милица Бошковић		
3. Модел наставе (изабрати из падајућег менија):	Хибридни (комбинација класичне и онлајн наставе)		
4. Предмет:	српски језик и књижевност	Разред	први
5. Наставна тема - модул:	Развој књижевног језика код Срба		
6. Наставна јединица:	Дан словенске писмености и културе (ваннаставна активност у школској библиотеци)		
7. Циљ наставне јединице:	оспособљавање ученика да разумеју смисао обележавања и неговања сећања на Ћирила и Методија и проширивање знања о улози коју су они имали и значају њиховог рада за развој књижевног језика код Срба		
8. Очекивани исходи:	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -наведе повод за активност -исприча биографске и друге податке о животу и раду браће из Солуна -препозна појмове значајне за живот и рад Ћирила и Методија рађене на редовној настави -класификује словенске језике -наброји фазе развоја књижевног језика код Срба -упореди писма која су настајала од најстаријег до ћирилице коју користимо -пронађе и изабере тачне одговоре међу понуђеним одговорима о животу и раду словенских просветитеља -објасни и повеже њихову улогу и историјске и верске околности -изрази аргументовано мишљење о значају њиховог рада -процени смисао обележавања датума 		
9. Методе рада:	вербална (молошка/дијалоска), рад на тексту, демонстративна		

10. Облици рада:	фронтални, индивидуални, рад у групама	
11. Потребна опрема / услови / наставна средства / софтвер – апликације - алатиза реализацију часа	аудио-визуелна (пројектор, рачунар, интернет, мобилни телефони) текстуална – уџбеник који се користи у редовној настави српског језика и књижевности PowerPoint презентација, Kahoot - квиз, youtube- филм, сајтРуског дома - изложба, РТС Планета - ТВ час; гугл учионица – презентација и тест (гугл упитник)	
12. Детаљан опис начина употребе дигиталних образовних материјала / дигиталних уџбеника/ апликација и алата*	<p>Презентација урађена у PowerPoint – у користи се за представљање и илустрацију жељеног садржаја. Подаци на које ученици треба да обрате пажњу дати су у тезама, а прати их усмено објашњење библиотекара и наставника, као и адекватне фотографије. Презентација се користи и у гугл учионици школске библиотеке за први разред где је могу погледати и остали ученици првог разреда који нису били у могућности да присуствују активностима у библиотеци.</p> <p>Након презентације, у библиотеци, ученици у тимовима решавају квизурађен помоћу алата Kahoot и онје организована такмичење и групни рад; у гугл учионици ученици могу решавати индивидуално исти квиз тј. тест (урађен помоћу гугл упитника) и проверити своје знање након прегледа презентације и упознавања са представљеним садржајем. Наставник ће имати увид у све решаване тестове, као и у којој мери су предвиђени садржаји савладани.</p> <p>Филм на јутјубу, ТВ час на РТС планети и изложба на сајту Руског дома су препоручени различити типови додатних садржаја за ученике након реализоване активности у библиотеци / гугл учионици и намењени су свим ученицима, а посебно онима којима је тема занимљива и волели би да сазнају још више о свему о чему је било речи у току активности.</p>	
	Планиране активности наставника	Планиране активности ученика
13.1. Уводни део часа	<p>(Припремне активности Школски библиотекар прикупља податке и осмишљава и припрема презентацију (прави избор извора и литературе за реализацију теме; прави избор компетенција, стандарда постигнућа и дефинише исходе активности, као и активности и садржаје путем којих ће се они остваривати); припрема питања и креира квиз и тест; саставља и осмишљава евалуационе листове и припрема дипломе и награде за победнички тим у квизу; осмишљава сарадњу са наставницима и договара се о њиховим деловима и начину учешћа у активности, као и ангажовању ученика првог разреда.) Школски библиотекар упознаје ученике са датумом који се обележава, циљем и током активности. Упознаје их са пореклом Словена и у тај део укључује наставника историје који им дочарава историјски контекст и околности које су претходиле раду и доласку Ђирила и Методија. Библиотекар указује на различите словенске језике данас. Ученици су на редовним часовима већ упознати са овим периодом, па их наставници историје и српског језика и</p>	<p>(припремна активност) -ученици обнављају градиво које су радили из српског језика у вези са историјом књижевног језика код Срба -ученици активно слушају -прате презентацију и објашњења наставника и библиотекара -укључују се у разговор да одговоре на питања или прокоментаришу изнете податке уколико су им они већ познати или да додају податке које они знају, а нису поменути</p>

	библиотекар укључују у разговор у складу са њиховим интересовањем.	
13.2. Средишњи део часа	<p>Библиотекар и наставник српског језика наизменично упознају ученике са значајним биографским подацима везаним за Ћирила и Методија. Указују на најзначајније сегменте њиховог рада. Наставник историје објашњава историјски контекст у коме они долазе и значај у том погледу у области политичке и културне дипломатије. Вероучитељ указује на значај из угла религије у то доба, са освртом на место које они данас имају у цркви. Наставник српског и библиотекар указују на најважније области рада – настанак глагољице, старословенског књижевног језика, најважније сачуване писане споменике и оне који су посебно важни за Србе. Други наставник српског упознаје ученике са најновијим теоријама о почецима писмености код Словена и траговима до којих се дошло, отварајући простор за критичка промишљања и даља самостална истраживања. Трећи наставник српског и библиотекар упућују ученике на даљи развој писма и језика код словенских народа, повезујући промене које су се дешавале у језику и писму са најважнијим документима која су настајала и њиховим писцима. Наставник историје објашњава и допуњује сваки поменути период историјским околностима и личностима. Библиотекар и наставници подстичу ученике на разговор и сарадњу.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -ученици активно слушају -прате презентацију -коментаришу податке које знају или оне који су им занимљиви -износе своје мишљење кроз разговор о различитим сегментима живота и рада Ћирила и Методија -износе податке до којих су и сами дошли након обраде на часовима редовне наставе -постављају питања уколико је било који део нејасан или тежи за разумевање -одговарају на постављена питања у току презентовања -у гугл учионици прате обавештење, презентацију и читају представљени садржај
13.3. Завршни део часа	<p>Библиотекар унапред припрема квиз користећи алат Кахут. Квиз садржи 15 питања која су заснована на садржају приказаном у презентацији. Библиотекар упознаје ученике са квизом и даје упутства за рад. Организује ученике у тимове – по три ученика сваки тим и дели им називе – имена важних личности поменута у презентацији (Наум, Климент, Ћирило, Методије, Растислав и сл.). Квиз се одвија као такмичење, па наставник прати резултате и подстиче ученике да остваре што бољи резултат. Победнички тим добија дипломе и награде (симболично су то свеске и оловке, јер је дан посвећен развоју писмености). Библиотекар укратко представља ученицима</p>	<ul style="list-style-type: none"> -ученици припремају телефоне, прате упутства библиотекара како би могли започети решавање квиза и такмичење -одговарају заједнички на питања – бирају један од четири понуђена одговора, а за сваки одговор имају 20 секунди; чим сви тимови одговоре, могу да виде шта је тачан одговор и стање на табели што подстиче такмичарски дух и мотивише ученике да размисле о свему што је било приказано и присете се тачног одговора -у гугл учионици индивидуално раде тест и коментаришу садржај приказан у презентацији -постављају питања након свих активности уколико их

	<p>додатне садржаје које могу погледати и употпунити или проширити своја знања у вези са Даном словенске писмености и културе. Препоручује им да погледају један ТВ час, изложбу посвећену Ђирилу и Методију на сајту Руског дома, као и филм на јутјубу о „путовању“ Мирослављевог јеванђеља („У почетку беше реч“). Библиотекар даје повратне информације свим ученицима који коментаришу представљене садржаје у гугл учионици.</p> <p>Школски библиотекар упознаје ученике са садржајем евалуационог листа и даје им упутства како би их попунили.</p>	<p>нешто додатно занима</p> <p>-слушају о додатним садржајима који су им укратко представљени -проверавају и прате додатне садржаје постављене у гугл учионици – изложбу, филм и Тв час и износе своје мишљење и запажања у коментарима</p> <p>-анонимно попуњавају евалуационе листове -шаљу коментаре као евалуацију и /или попуњене евалуационе листове</p>
<p>14. Линкови**</p> <ul style="list-style-type: none"> • ка презентацији која прати час • ка дигиталном образовном садржају / алатима / апликацијама • ка свим осталим онлајн садржајима који дају увид у припрему за час и његову реализацију 	<p>https://create.kahoot.it/details/5a0abd9b-8c3a-47cf-aadd-02eb1d4d8ff5 https://docs.google.com/presentation/d/1J9uqUTN6VsEVJCxcDzV_EV7HptbrMMtrTVfkD8H37yuQ/edit#slide=id.p1 https://docs.google.com/forms/d/1BuB6f-KJSIbbrmBKACHH0SokhxQtGQGt9q3RaMT4ciM/edit https://www.youtube.com/watch?v=MWhfztlbBYE&ab_channel=predratpredrat https://www.rts.rs/page/school/ci/lesson/3772//istorija-knjizevnog-jezika-kod-srba.html https://ruskidom.rs/sr/izlozhbe-onlajn/izlozhba-stvaraoci-slovenske-azbuke-sveti-irilo-i-metodi-e/ https://docs.google.com/document/d/1-JXn1Ho6fpEFm-RlHl4z2pokVgBjyWg/edit https://docs.google.com/document/d/1fp1c7w18MU-IPA5LraDT7rI8Gmjlkkdd/edit</p>	
<p>15. Начини провере остварености исхода</p>	<p>-усмена питања и разговор са ученицима у току презентовања садржаја као и након активности -резултати остварени у квизу -резултати остварени на тестовима (гугл упитник) (Наставници српског језика су присутни, па могу и формативно и сумативно оценити рад, резултате и учешће ученика у активности, као и оствареност исхода, будући да је сама активност ваннаставна и да библиотекар не може оцењивати).</p>	
<p>16. Остало (нпр. стандарди, кључни појмови, корелација, међупредметне компетенције и сл.)***</p>	<p>Међупредметне компетенције: компетенција за целоживотно учење, комуникација, естетичка компетенција, дигитална компетенција, сарадња, одговорно учешће у демократском друштву Корелација: српски језик, историја, верска настава Стандарди: 2.ИС.1.1.4. именује најзначајније личности и наводи основне процесе, појаве и догађаје из опште и националне историје 2.ИС.2.1.3.објашњава и повезује улогу личности, процесе, појаве, догађаје из националне и опште историје 2.ИС.3.1.2.критички просуђује важне процесе, појаве, догађаје и личности из опште и националне историје 2.ИС.1.2.2.учава да постоје различита виђења исте историјске појаве на основу поређења више</p>	

историјских извора
2.ИС.1.3.2.идентификује улогу историјских личности у обликовању савремене државе и друштва
2.ИС.1.3.3.разуме значај и показује одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа
2.ИС.1.3.4.разуме смисао обележавања и неговања сећања на важне личности, догађаје и појаве из прошлости народа, држава, институција
2.СЈК.1.1.2.зна основне податке о месту српског језика међу другим индоевропским и словенским језицима; има основна знања о развоју књижевног језика, писма и правописа код Срба
2.СЈК.2.1.2.смешта развој књижевног језика код Срба у друштвени, историјски и културни контекст
2.СЈК.1.2.1.познаје ауторе дела из обавезног школског програма и локализује их у контекст стваралачког опуса и књижевноисторијски контекст
2.СЈК.1.3.1.има културу слушања туђег излагања; у стању је да с пажњом и разумевањем слуша излагање средње тежине с темом из језика, књижевности и културе
2.СЈК.1.3.3.у расправи или размени мишљења на теме из књижевности, језика и културе уме у кратким цртама да изнесе и образложи идеју или став за који се залаже, говори одмерено, ослања се на аргументе, у стању је да чује туђе мишљење и да га узме у обзир приликом своје аргументације

ЕВАЛУАЦИЈА:

- евалуациони листови ученика који су учествовали у реализацији активности у библиотеци
- коментари ученика који су активност радили у гугл учионици
- евалуациони листови других присутних и учесника у активности
- лично запажање библиотекара (проблеми који су настали и како су решени, шта треба урадити другачије или променити следећи пут, друга запажања...)

ПРЕДСТАВЉАЊЕ АКТИВНОСТИ:

- Фејсбук и Инстаграмстраницашколскебиблиотеке
- Фејсбук и Инстагрампрофилшколскогбиблиотекара
- Фејсбукгрупа „ШколскибиблиотекариСрбије“
- сајт Техничке школе Ивањица (блог посвећен школској библиотеци)
- Матична служба Градске библиотеке „В.П.Дис“ у Чачку